

S. Sayısı : 27

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair olan 1260 sayılı kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/601)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1314

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reislğine

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair 1260 sayılı kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekillğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

1260 sayılı kanunun 8 nci maddesi muhacir ve mültecilerden Türkiyeye geldikleri tarihten itibaren bir sene müddet içinde vatandaşlığımıza kabullerini isteyenleri harçtan muaf tutmuş ve 2510 sayılı iskân kanununda bu müddeti iki seneye çıkarmıştır.

İşbu muafiyetten istifade için muayyen bir müddet zarfında müracaat mecburiyeti bulunması dolayısıyla kanunun hükmünü bilmemek veya herhangi bir sebep yüzünden vakit ve zamanile müracaat etmeyenlerden bu harçların alınması lâzım gelmektedir. Bu suretle muamele tatbikatta bu harçları temin edemiyen muhacir ve mültecilerin mağduriyetini mucip ve bunların bir an evvel vatandaşlığımıza alınmasına mâni olmakta bulunduğundan lâyihada muafiyetten istifade keyfiyeti muayyen bir zaman zarfında müracaatla takyit edilmemiştir.

Mezkûr kanunlar bu muafiyeti yalnız muhacir ve mültecilere hasretmiş ve pasaportuna muhacir vizesi yaptırmıyarak yurdumuza gelen ırkdaşlarımız hariç tutulmuştur. Halbuki makbul sebepler dolayısıyla muhacir vizesini almayıp gezi pasaportu ile gelmiş olan ırkdaşlarımız muhacir vizesile gelenlerle aynı şerait altında ve aynı memleket halkındadırlar. bunlardan birine gerek iskân ve gerek diğer muafiyetler bahşedildiği halde diğerine bu haklardan hiç birisi verilmekte ve bilhassa tabiiyet harçlarına tâbi olduklarından ekserisi fakir olan bu ırkdaşlarımız uzun müddet tabiiyetsiz ve binnetice işsiz ve güçsüz kalmaktadırlar. Bu suretle tabiiyetsiz ve işsiz kalmaları hem kendilerinin sefaletlerine meydan vermesi ve hem de memleketin asayişine suitesir eylemesi bakımlarından mahzurlu görülmüş olduğundan her ne suretle gelirse gelsin Türk soyundan olup vatandaşlığımıza kabullerini isteyen kimselerin yapılacak tahkikatla fakirlikleri sabit olanların tabiiyet harçlarından istisnaları muvafık bulunmuştur.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Esas No. 1/601

Karar No. 30

20 - V - 1941

Yüksek Reisliğe

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair 1260 sayılı kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekâleti tarafından hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince 27-III-1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte encümenimize havale buyurulmuş olmakla Dahiliye vekâleti mümessili ve İskân umum müdürü hazır buldukları halde tetkik ve mütalea olundu.

Mucip sebepler lâyihasında serdolan mütalealara ve verilen izahata göre kanun lâyihasının, birinci maddesinin birinci fıkrasındaki (1260 sayılı) kelimesinden sonra (Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair) kelimesinin ilâvesi suretile, aynen kabulü Encümenimizce muvafık görülmüştür.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi

buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Dahiliye E. Reisi	R. V.	Bu M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Ankara
C. Uybadin	Atıf Tüzün	Ekrem Ergun
Kâtip		
Yozgad	Antalya	Antalya
S. Korkmaz	R. Kaplan	T. Sökmen
Balıkesir	Bursa	Çorum
S. Uzay	F. Güvendiren	İ. Kemal Alparsar
Erzurum	Gazianteb	Kars
N. Elgün	Dr. A. Melek	E. Özoğuz
Kütahya	Malatya	Maraş
Sadri Ertem	E. Barkan	Z. Kayran
Sivas	Trabzon	Zonguldak
Mitat Ş. Bileda	Salise Abanozoğlu	Rifat Vardar

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. : 1/601

Karar No. : 58

2 - VII - 1941

Yüksek Reisliğe

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlar hakkındaki 1260 numaralı kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetininin 27 - III - 1941 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 6/1314 numaralı tezkeresile Yüksek makamlarına sunulan kanun lâyihası Dahiliye encümeninin bu hususa ait mazbatasile birlikte havale edilmiş olduğu encümenimizde müzakere olundu.

Muhacir ve mültecilerden Türkiye'ye geldikleri tarihten itibaren bir sene müddet içinde vatandaşlığımıza kabullerini isteyenleri

harçtan muaf tutmuş olan 1260 sayılı kanunun 8 nci maddesi değiştirilerek bu muafiyetin muhaceret ve ilticadan gayri suretlerle memleketimize gelen Türk soyundan ve fakrî zaruretleri sabit kimselere teşmili ve 2510 sayılı İskân kanununda muafiyetten istifade için iki seneye çıkarılmış olan müracaat müddetinin de büsbütün ilgası maksatlarile hazırlanmış olduğu anlaşılın lâyiha esas itibarile muvafık görüldü.

Dahiliye encümeninin tadil ettiği metin esas tutularak icra kılınan müzakere neticesinde lâyihanın birinci maddesi - 1260 sayılı kanunun 8 nci maddesinde «Türkiye vatandaş-

İğmı talep ve istida eden her şahıstan birinci maddede mezkûr kayıt harçlarından maada peşin olarak beş lira ve muamelesi hitamında tabiiyete kabul edildiği takdirde ayrıca 20 lira harç alınır» denilmiş ve halbuki lâyihada vatandaşlığımıza kabulünü isteyenlerin harçtan muaf olduklarının kaydile iktifa olunarak muamelenin hitamile tabiiyete kabulü müteakip verilmesi iktiza eden harç meskût bırakılmış olduğundan - buna göre icabeden tashihlerle ve diğer maddeleri de aynen kabul olundu.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi ricasisile Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Kastamonu
A. Bayındır	Nasuhi Baydar	H. Dicle
Afyon K.	Bursa	Gaziantep
Haydar Çerçel	Dr. G. Kahraman	A. Aksu
İzmir	Kayseri	Kırklareli
K. Dursun	Ömer Taşçoğlu	Hamdi Kuleli
Kırşehir	Malatya	Tokad
İ. Özkan	M. Nedim Zabcı	C. Kovalı

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 1/601

Eras No. 22

4 - XII - 1941

Yüksek Reisliğe

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair 1260 sayılı kanunun sekizinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekilligince hazırlanıp Başvekâletin 6/1314 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Dahiliye ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla İskân umum müdürile Nüfus ve Varidat umum müdürleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

1260 sayılı kanunun sekizinci maddesinde : muhacir ve mültecilerden, Türkiyeye geldikleri tarihten itibaren, bir sene zarfında tabiiyetlerinin tebdil ve tescili için müracaatta bulunanlar, kanunun birinci ve üçüncü maddelerindeki harçlardan istisna edilmektedir.

2510 sayılı İskân kanunu bu hususta sakit olup yalnız bu kanun hükümlerinin tatbik ve icra suretlerini göstermek üzere 5 kânunusani 1935 tarihinde neşredilen nizamnamede bu müddet iki sene olarak gösterilmiştir.

Lâyihanın mucip sebeplerinde muhacir ve mültecilerden bir kısmının muayyen müddet geçtikten sonra müracaat etmeleri hasebile kendilerinden kanunun emrettiği harçların alınması icabetmekte ve fakat fakru zarureti olanlar istenilen harcı verememekte ve tescilleri de yapı-

lamamakta olduğundan bu ırkdaşların memlekette sefil bir vaziyete girmemelerini temin için müracaat müddetinin kaldırılarak her zaman harçsız olarak tescilleri imkânını vermek ve bir de muhacir ve mülteci olmaksızın gezi pasaportile memlekete gelipte Türk vatandaşlığına girmek isteyen fakat fakru zarureti hasebile tabiiyet harcını veremediklerinden ve mevzuatın da müsait bulunmamasından dolayı tescilleri mümkün olmayan ırkdaşların bu muafiyet hakkından istifadelerini temin etmek üzere lâyihanın kaleme alındığı izah edilmektedir.

Encümenimizce yapılan müzakerede Tabiiyet kanununun 8 nci maddesindeki bir yıllık muafiyet müddetinin kaldırılarak lâalettayin herhangi bir zamanda vukubulacak müracaatlara muafiyetin teşmil edilmesi tabiiyet muamelâtında matlûp olan inzibat ve intizamı muhil olacağı gibi diğer mevzuata da uygun düşmeyeceği neticesine varılmıştır.

Şöyle ki : 2510 numaralı İskân kanununun altıncı maddesi muhacirlerin sınırlarımıza girer girmez (Muhacir kâğıdı) almağa ve bir (Vatandaşlığa girme beyannamesi) imzalamaya mecbur olduklarını ve bunların İera Vekilleri Heyeti kararile hemen vatandaşlığa alın-

caklarını ifade etmektedir. Buna nazaran muhacirler hakkındaki mucip sebeplerin varit olmadığı hususunda Hükûmetle mütabakat hâsıl olmuştur.

Yine 2510 numaralı kanunun üçüncü maddesinin ikinci fıkrasında (Türkiyede yerleşmek maksadile olmayıp bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlar) diye tarif edilen mültecilerin yazı ile talep ettikleri takdirde muhacir muamelesini görecekları tasarih edilmekte ve aynı kanunun yedinci maddesine göre de Türkiyeye geldikleri tarihten itibaren iki yıl içinde iskân isteyen muhacir ve mültecilere iskân yardımına yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu itibarla mülteciler hakkında iskân yardımı için tayin edilmiş olan bu müddetin vatandaşlığa kabulüne dair vukubulacak talep ve müracaatlara da teşmili muvafık görülmüştür.

Muhacir ve mülteciler haricinde kalıp gezi pasaportu ile memleketimize gelen ırkdaşlarımıza gelince: Bunlardan fakrû zarurette olanların bu muafiyetten istifadeleri çok yerinde mütalea edilmiş ise de bu muafiyetin bir müddet ile takyit edilmemesi eenebi sıfatile uzun müddet memlekette yaşayarak işlerine geldiği vakit vatandaşlığı talep etmelerine imkân vereceğinden ve bu halin idarî bakımından mahzuru aşikâr bulunduğundan müracaat müddetinin takyidi ekseriyet ile kararlaşmış ve iki sene müddet bunlar için de kâfi görülmüştür.

Mevcut mevzuatın müsaadesizliği hasebilen memlekette bulunupta tescilleri için müracaat etmiş veya etmemiş fakir ırkdaşların bir defaya mahsus olmak üzere bu haktan istifade ve harçsız tescillerinin icrasını temin etmek üzere ve Hükûmetin teklifile lâyhaya bir muvakkat madde eklenmiştir.

Bu esaslar dairesinde yeniden tanzim edilen kanun lâyhası Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Rs. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>I. Eker</i>		<i>H. Kitabcı</i>
Kâ.		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
<i>F. Öymen</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	<i>N. E. Sumer</i>

Bolu	Bursa	Bursa
<i>C. S. Siren</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>	<i>N. Ayas</i>
Giresun	İsparta	İsparta
<i>M. Akkaya</i>	<i>M. Karaağaç</i>	<i>R. Ünlü</i>
Kayseri	Kırklareli	Samsun
<i>S. H. Ürgüblü</i>	<i>B. Denker</i>	<i>M. A. Yörüker</i>
Seyhan	Tunceli	
<i>S. Çam</i>	<i>M. Yenel</i>	

Türk soyundan olupta Türk vatandaşlığına kabulünü isteyenlerden tabiiyet harcını vermeğe kudretleri olmadığı sabit olanların Hükûmetin teklifi veçhile müddet kaydı olmaksızın tabiiyet harcından muaf tutulmalarında memleketin menfaati vardır. Çünkü Türk tabiiyetine girmek isteyen, fakat makul ve muhik sebeplerle iki sene müddet zarfında müracaat etmemiş olan ırkdaşlarımızdan fakrû hali sabit olanları dahi harç muafiyetinden istifade ettirmemek onları vatandaşlığımıza kabul etmemek demek olur. Halbuki muhaceret ve iltica gibi bir sebeple olmamakla beraber geldikleri memleketten muhacir olarak çıkmak hususunda gördükleri müşkülât ve ehemmiyetli takyidat yüzünden gezi pasaportu ile ve kendi masraflarile gelip yerleşmeğe mecbur olmuş olan ve vatandaşlığımıza kabulünü isteyen ırkdaşlarımızın dahi ne kadar kabilsen o kadar çok gelip vatandaşlığımıza girmelerini teşvik için bilâks bu gibiler hakkında da her türlü kolaylıkları göstermek ve bu cümleden olarak iki sene zarfında müracaat etmeyenlerden fakrû hali sabit olanları 25 lira gibi - bu gibiler için - esasen çok olan harca tâbi tutmak suretile vatandaşlığımıza kabul edilmeleri imkânından mahrum bırakmamak - Devletin nüfus siyasetine uygun tedbirlerden biri olarak - lâzımdır. Aksi hal onların mağdur olmalarını intaç etmekle beraber aynı zamanda memleketin onlardan istifadesini tahdit etmek ve bilhassa onların askerliklerinden ordunun istifadesine imkân bırakmamak olur. Bu sebeple bunların da tabiiyet harcından muafiyetleri için iki sene müddet kaydına muhalifim.

Sivas
Remzi Çiner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair
1260 sayılı kanunun 8 nci maddesini değiş-
tiren kanun lâyihası*

MADDE 1 — 1260 sayılı kanunun 8 nci mad-
desi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Muhacir ve mültecilerden vatandaşlığı-
mıza alınmasını isteyenlerden,

B) Muhaceret ve ilticadan gayri bir suretle
memleketimize gelen Türk soyundan kimseler
vatandaşlığımıza kabullerini istedikleri takdirde
bunların fakrú zaruretleri sabit olanlardan,

Birinci ve üçüncü maddelerdeki harçlar alın-
maz.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya
İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

27 - III - 1941

Bř. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioęlu</i>	<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>ř. Saracoęlu</i>	<i>F. Aęralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alatař</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>M. Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>C. K. İncedayı</i>		<i>M. Ökmen</i>

DAĐILIYE ENCÜMENİNİN DEğİşTİRİşİ

*Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair
1260 sayılı kanunun 8 nci maddesini değiş-
tiren kanun lâyihası*

MADDE 1 — 1260 sayılı tabiiyet muamelâ-
tından alınacak harçlara dair kanunun 8 nci
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Muhacir ve mültecilerden vatandaşlığı-
mıza alınmasını isteyenlerden,

B) Muhaceret ve ilticadan gayri bir suretle
memleketimize gelen Türk soyundan kimseler
vatandaşlığımıza kabullerini istedikleri takdirde
bunların fakrú zaruretleri sabit olanlardan,

Birinci ve üçüncü maddelerdeki harçlar alın-
maz.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya
İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair 1260 sayılı kanunun 8 nci maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 22 mayıs 1928 tarihli ve 1260 sayılı tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A - Muhacir ve mültecilerden vatandaşlığımıza kabulünü isteyenlerden,

B - Muhaceret ve ilticadan gayri bir suretle Türkiye'ye gelen Türk soyundan kimseler vatandaşlığımıza kabullerini istedikleri takdirde bunların fakrû zaruretleri sabit olanlarından birinci ve üçüncü maddeye nazaran tabiiyete kabulden evvel ve sonra alınması iktiza eden harçlar aranmaz.

MADDE 2 — Dahiliye encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair 1260 sayılı kanunun sekizinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 15 - V - 1928 tarih ve 1260 sayılı kanunun sekizinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A - Muhacirler ,

B - Mülteciler,

C - Türk soyundan olupta muhacir ve mülteci sıfatile olmaksızın Türkiye'ye gelenlerden fakrû zaruretleri sabit olanlar,

Türkiye'ye geldikleri tarihten itibaren iki yıl içinde Türk vatandaşlığına kabullerini istedikleri takdirde kendilerinden birinci ve üçüncü maddede yazılı harçlar alınmaz.

MUVAKKAT MADDE — Yukarıki maddenin (B) ve (C) fıkralarında bahsi geçenlerden Türkiye'ye daha evvel gelmiş olupta bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir yıl içinde vatandaşlığımıza kabullerini isteyenler 8 nci maddede yazılı muafiyetten istifade ederler.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.